

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	7
İÇİNDEKİLER.....	9
KISALTMALAR.....	15
GİRİŞ.....	17

BÖLÜM I

KAVRAMSAL VE TEORİK TEMELLER

(Soru 1-25)

1. Hükümet sistemi nedir?	21
2. Devlet şekli ile hükümet sistemi arasındaki fark nedir?.....	22
3. Hükümet sistemlerini incelemenin anayasa hukuku açısından önemi nedir?	23
4. Egemenlik ve Meşruiyet İlkeleri Hükümet Sistemlerini Nasıl Şekillendirir?	25
5. İktidarın meşruiyeti nasıl sağlanır?	27
6. Modern hükümet sistemlerinin düşünsel temelleri nelerdir? (Grotius'tan Rousseau'ya)	28
7. Kuvvetler birliği ilkesi neyi ifade eder?.....	30
8. Kuvvetler ayrılığı ilkesi nasıl doğmuştur ve tarihsel kökenleri nelerdir?	31
9. Kuvvetlerin sert ayrılığı ve yumuşak ayrılığı ne anlama gelir?	32
10. Yasama, yürütme ve yargı arasındaki ilişki neden hükümet sisteminin belirleyicisidir?.....	34
11. Fren ve denge (checks and balances) sistemi nedir ve hangi amaca hizmet eder?	35
12. Kuvvetler ayrılığı ilkesine yöneltilen temel eleştiriler nelerdir?	36
13. Hukuk devleti ilkesi ile hükümet sistemi arasında nasıl bir ilişki vardır?	37
14. Hükümet sistemleri demokrasiyle nasıl ilişkilidir?	39

15. Demokratik olmayan hükümet sistemleri nelerdir?	40
16. Demokratik sistemlerde iktidarın sınırlandırılması hangi anayasal araçlarla sağlanır?	42
17. İktidarın meşruiyeti ve sınırlanması sorunu hükümet sistemlerinin gelişimini nasıl etkilemiştir?	44
18. “Hükümet krizi” kavramı neyi ifade eder, hangi sistemlerde daha sık görülür?	46
19. Hükümet sistemlerinin sınıflandırılmasında temel ölçütler nelerdir?	48
20. Yasama organının üstünlüğü anlayışı tarihsel olarak nasıl ortaya çıkmıştır?	50
21. Yürütmenin güçlenmesi eğilimi modern sistemlerde nasıl bir seyir izlemiştir?	52
22. Siyasal partilerin hükümet sistemi üzerindeki etkisi nedir?	55
23. Anayasa yargısının varlığı veya yokluğu hükümet sistemini nasıl etkiler?	57
24. Kuvvetler teorisinde yargının bağımsızlığı neden ön koşul kabul edilir?	60
25. Modern anayasalar hükümet sistemini hangi kriterlere göre belirler?	62

BÖLÜM II

KUVVETLER BİRLİĞİNE DAYALI SİSTEMLER

(Soru 26-45)

26. Kuvvetler birliği teorisi nedir ve tarihsel olarak nasıl gelişmiştir?	67
27. Rousseau'nun “genel irade” anlayışı meclis hükümeti sistemine nasıl temel oluşturur?	71
28. Meclis hükümeti sistemi nasıl doğmuştur ve hangi tarihsel koşullarda uygulanmıştır?	73
29. Fransa'nın 1792-1795 dönemindeki konvansiyonel sistemi neyi göstermiştir?	75
30. Türkiye'nin 1921 Anayasası hangi modelin özelliklerini taşır?	76
31. Meclis hükümeti sisteminde yasama organının yetkileri nelerdir?	77
32. Meclis hükümeti sisteminde yürütme organı nasıl oluşur?	78
33. Meclis hükümeti sisteminde yargının konumu nasıldır?	79
34. Meclis hükümeti sistemi neden “meclis diktatörlüğüne” dönüşebilir?	80
35. Kuvvetlerin yürütmede birleşmesi ne anlama gelir?	81
36. Mutlak monarşinin temel özellikleri nelerdir?	82
37. Monarşilerde yürütme yetkisi nasıl meşrulaştırılır?	83

38. Meşrutî monarşi neyi ifade eder ve nasıl doğmuştur?	84
39. Diktatörlük sistemlerinin hukukî temeli var mıdır?	85
40. Otoriter ve totaliter diktatörlük arasındaki fark nedir?	86
41. Modern çağda mutlak monarşiye örnek var mıdır?	87
42. Kuvvetler birliği sistemi hukuk devletiyle bağdaşır mı?	88
43. Günümüzde kuvvetler birliği sisteminin izleri hangi ülkelerde görülür?	89
44. Kuvvetler birliği sistemlerinde hesap verebilirlik nasıl sağlanabilir?	90
45. Kuvvetler birliği-ayrılığı karşılaştırması üzerinden hangi sonuçlara ulaşılır?	91

BÖLÜM III

KUVVETLER AYRILIĞINA DAYALI SİSTEMLER

(Soru 46-75)

46. Kuvvetler ayrılığı teorisi kim tarafından sistemleştirilmiştir?	93
47. Başkanlık sistemi nedir ve nasıl doğmuştur?	93
48. ABD başkanlık sisteminin tarihsel kökenleri nelerdir?	94
49. Başkanlık sisteminde başkan nasıl seçilir ve görevden alınabilir?	95
50. Başkanlık sisteminin asli ve tali özellikleri nelerdir?	95
51. Başkanlık sisteminde yasama-yürütme ilişkisi nasıldır?	96
52. Başkanlık sisteminde veto yetkisinin önemi nedir?	96
53. Başkanlık sisteminde fren ve denge mekanizması nasıl işler?	97
54. Başkanlık sisteminin güçlü ve zayıf yönleri nelerdir?	98
55. Başkanlık sisteminde yasama tıkanıklığı nasıl çözülür?	98
56. Parlamenter sistem nedir ve nasıl ortaya çıkmıştır?	99
57. Parlamenter sistemin asli ve tali özellikleri nelerdir?	99
58. Parlamenter sistemde hükümet nasıl kurulur?	100
59. Güvenoyu ve güvensizlik oyu mekanizmaları nasıl işler?	101
60. Monarşik parlamenter sistem ile cumhuriyetçi parlamenter sistem farkı nedir?	101
61. Rasyonelleştirilmiş parlamentarizm neyi amaçlar?	102
62. Yarı başkanlık sistemi nedir ve nasıl doğmuştur?	102
63. Fransa Beşinci Cumhuriyeti hangi modelin prototipidir?	103
64. Yarı-Parlamenter (Yarı-Başkanlık) Sistem Ne Anlama Gelir ve Hangi Güçlü/Zayıf Yönlere Sahiptir?	104

65. Yarı-Başkanlık Sistemleri Anayasal Tasarım Açısından Ne İfade Eder?	105
66. Konkordanz yönetim sistemi nedir?	106
67. İsviçre'nin konkordanz sistemi neden özgün kabul edilir?.....	107
68. Hangi sistem daha istikrarlıdır: başkanlık mı parlamenter mi?	108
69. Kuvvetler ayrılığı demokrasinin ön koşulu mudur?	109
70. Parlamenter sistemde yürütmenin zayıflığı neden eleştirilir?	110
71. Başkanlık sisteminde yargının rolü nedir?.....	111
72. Parlamenter sistemde yargı bağımsızlığı nasıl güvence altına alınır?	111
73. Yarı başkanlık sistemlerinde kriz olasılığı neden yüksektir?.....	112
74. Kuvvetler ayrılığı sistemlerinde bütçe yetkisi kimdedir?.....	113
75. Parti disiplini ve siyasal kültür, hükümet sisteminin işleyişini nasıl etkiler?	114

BÖLÜM IV

TÜRKİYE'DEKİ DENEYİM

(Soru 76-100)

76. Osmanlı'dan Cumhuriyet'e hükümet sistemleri nasıl evrilmiştir?	115
77. 1876 Kanun-i Esasi hangi sistemi benimsemiştir?	116
78. 1921 Anayasası'nda benimsenen sistemin temel özellikleri nelerdir?	117
79. 1924 Anayasası hangi hükümet modeline yakındır?.....	118
80. 1961 Anayasası saf bir parlamenter sistem midir?.....	119
81. 1982 Anayasası ilk halinde nasıl bir sistem kurmuştur?	120
82. 2007 Cumhurbaşkanı seçimi değişikliği neyi amaçlamıştır? 2007-2014 arasında Türkiye'nin hükümet sistemi fiilen nasıl bir dönüşüm geçirmiştir?.....	121
83. 2017 Anayasa değişikliği hangi siyasal ihtiyaçtan doğmuştur?.....	122
84. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi (CHS) nedir?.....	123
85. CHS'de yürütme organı kimden oluşur?.....	124
86. CHS'de yasama organının yetkileri nasıl değişmiştir?	126
87. Cumhurbaşkanlığı kararnameleri hangi alanları kapsar?	127
88. CHS'de yargı organının konumu nasıldır?	128
89. CHS'de denetim mekanizmaları nelerdir?	129
90. CHS'de bütçe yetkisi kimdedir ve nasıl kullanılır?	130
91. CHS ile ABD başkanlık sistemi hangi yönlerden benzerlik gösterir?.....	132

92. CHS ile ABD başkanlık sistemi hangi yönlerden farklıdır?	133
93. CHS'nin güçlü yönleri nelerdir?	135
94. CHS'nin zayıf yönleri nelerdir?.....	136
95. Türkiye'de sistem değişikliği demokratik meşruiyeti nasıl etkiledi?	137
96. CHS yürütmenin güçlenmesine mi, yasamanın zayıflamasına mı yol açtı?.....	139
97. Türkiye'de yarı başkanlık ya da parlamenter sistemine geçiş mümkün müdür?.....	140
98. Türkiye'de hükümet sistemi tartışmalarında öne çıkan akademik görüşler nelerdir?.....	141
99. Türkiye'nin gelecekteki hükümet sistemi ne yönde evrilmelidir?.....	143
100. Hükümet sistemlerinin anayasal kimlik ve demokratik kültür üzerindeki etkisi nedir?.....	144
SONUÇ.....	147
KAYNAKÇA	153